کوردایەتی چییە – 2 – … کاوە جەلال

بەشی دووەم

1

کاتێک ئەمە ئەمە لە داکەوتی کوردەکانی ئەراق وردد بینەوە، بەرهەمەکانی کوردایەتی لە گشت بوارەکانی ژیانی جڤاکی و کولتووری و زانستیدا دەبینین، لە "نزیکەی پەکەا" نیوەناچە، روا ەتی، سادە، تەمە، دەمەوەر و هتد پەرش بوونەتەوە، بەمەش ئەمە بەوونی دەبینین کە کوردایەتی هیچی دیکە نەبووە جگە لە درەژپەدانی ەاهاتوویەکانی ژیانی سوننەتی، کەواتە هیچ ئەفراندنەکی لە خەنگرتووە (وەک بە نموونە یونیفەرمی گەریلا کە تەنانەت مایەی سووەمانی ئیندوستریی پەشاکە!)، هەرگیز ەچاوی بەرجەستبوونی ئاگایی ستوونیی نەکردووە (وەک بە نموونە لای گەریلا و شەڤان کە بەنەو جیهاندا "هەوەستاوە"). نەخەر کوردایەتی بەگشتی بریتی بووە لە یاخیبوونی تووەی پیاوی بەدەساتی گوند و خوەندەواری شار، کە پاشان خودی ئەو توەبوونە خەرا کردوونی بە دەستکەلای ئەم یان ئەو دەوەت، بە عەمیل، لەرەشدا ئاشکرایە کەرەسەی کوردایەتییەکەیان گەنجان و گوندییەکان بوون، ئەوە بەگومان بە دایکان و باوکانی جەرگ سووتاوەوە (1). لەم ەوانگەیەوە کوردایەتی هەقوەاوەکی ئاگامەند نییە کە دەرک بە زەرووری پتەوکردنی توانستە خەییەکان بکات، بەکو دەرهاویشتەی هەستی کەمبەهایی کوردییە بەرانبەر دەساتدارانی ئارەب و داواکارییە بە ئەوە کە ئارەبەکان کورد بناسەنن، لە لەبەر ئەوەی وەک گەتمان هەقوەاوەکی ئاگامەندی نەتەوەیی نییە، ئەوا داواکارییەکەی بە ناساندنی گەل لە کرەکەوە بریتی بووە لە داواکاری بە ناساندنی دەساتی سوننەتییانەی نوەنەرەکانی. بەمەش کوردایەتی وەک دەرهاویشتەی کەسانی حسسی، پە هەست و سەز، کە بەگومان خوەندەوارەکانیشی تەنیوە، مایەی نەهامەتی و تەنانەت کارەسات (هەبجە و ئەنفال) بووە بە کوردەکان. ئاخر ئەوە فاکتە، کە کوردەکان لە سەردەمی شانشینییەوە دەرفەتی خوەندنیان بە زمانی دایک و چالاکیی کولتوورییان هەبووە، پەستەکانی دەوەت بەیان ئاوەا بوون، ئەوجا ساەی 1958 بەفەرمی وەک گەل ناسەنران، لە کوردەکان، یان ەوونتر ببەژین، نوەنەرانی کوردایەتی، نەیاندەزانی یان نەیاندەتوانی مامەیەکی ئاوەزمەندانە لەتەک ئەو داکەوتە لەبارەدا بکەن. لەم پەیوەندییەدا ئەوە لاوەکییە، کە

یاخیبوونی چینایتییانی ئاغاکان لە بیاری یفرمی کشتیاری کە حکومەتی قاسم دەریکرد، بوو بەهەی تەکوتنی کوردەکان، ئەویش چونکە مەلا مستەفا بەپیر یاخیبوونی ئاغاکانەوە چوو و بەو هەیشەوە "پارتی"ی اکشایە نەو شەوە. ئەم لایەنە بەیە لاوکییە، چونکە تەنیا ووی میکانیکیانەی ووداوەکانە. ئەمە گەرەکە لە هەناوی سوننەگەریی ئیسلامییانەی کوردایەتیدا بە کەشەکە بگەین، چونکە ئەو سوننەگەرییە تەنیا پەی کراوە بە پەشنموونە کاربکات یان بیداتەوە بەبە ئەوەی کەمترین پرسیار لەبارەی ئەو پەشنموونە بەکارهەنراوە بکات (گومانی تەدا نییە کە هەروەها حیزبی شیەعی هەمان دنیابینیی هەبوو). کەواتە حسسییەتی شەسوارانی کوردایەتی و پەشنموونەی سوننەگەرییان هەکارن بە ئەوە کە کوردایەتی لە سەرەنجامدا وەک گەرەشوەن لە شاخەکان بەرجەستە ببەت و سەرجەم پەیوەندییەکان لە گوند و شار بشوەنەت، ئەوە تەنیا بە خاتری ئەوەی شەخزادانی دەسەاتخواز، سەرەکخەان و نەوەکانیان بە یاریدەی خەژەرخستووانی شارنشین لە دەسەاتی ناوەندیدا بەشداری بکەن، هاوکات هەر یەکە لە ناوچەی خەیدا درەژە بە دەسەاتی دەرینی سوننەتیانەی بدات، بەو ییەشەوە شارنشینان بە خەیەوە پابەندتر بکات، کە ئاشکرایە بە ئەو مەبەستە خوەندەواری شارنشینی هەبوو و ئامادە بوون وەک خزمەتکار بەرپرسیاریی بوارە بەوەبەرییەکان و فەرکاری، تەندروستی و هتد وەربگرن. ئەم داکەوتە بەگومان تەنیا ووە خەکی-گوندییەکەی کوردایەتی ناگرەتەوە، بەکو هەروەها ووە مەدەرنیزەکراو-شارنشینییەکەشی، لەم بەدپەیوەندییەشدا ئاشکرایە کە بەرپرسیاریی سەرەکی دەکەوەتە ئەستەی ئەمیان، چونکە ئەم زیاتر دەرفەتی بە ەخسا شار بخاتە خزمەتی مەنتالەتیی گوندییەوە، بەە ئەم سەرباری هەموو پرسەکانی مەدەرنیزەکردن خەکەتیی هەنایە نەو هەناوی دەمەزراوە دەوەتییەکانەوە – بە زانکەکانیشەوە.

کەواتە کوردایەتی بە چەند شەوەیەک بەرجەستە دەبەت، واتا: کوردایەتی لای خەکی سەزمەند و سادەی کەمە کە دژی چەوسانەوەن، یان دەسەاتی بەگانە بەسەر خەیان و وەاتیاندا ناخوازن و لەدژی خەبات دەکەن؛ ئەوجا کوردایەتیی سەرەکهەز و شەخەکانی تەریقەت و ئاغایان، لە کەتایشدا کوردایەتیی خوەندەوارانی سوننەگەرا کە خەیان لەنەو هەردوو تەوەرەی ناوبراودا دەبیننەوە، لە سەرەای ئەوە پەویستە بەجیا ووەیان تەبکەین، چونکە ئەوان لە ژەرخستنی شارنشیناندا دەستکەلای خەکییەکان بوون.

2

شارنشینانی سەزمەند و ناخهەژاوی سادە، ساویلکە و کەم یان زەر

دسافی کم، لە هروها تا ادیکی کمتر گوندنشینان (گرچی ئمان وک لخگری پشمرگ رییان گورتر بوو)، هردم کرسی مبستکانی کوردایتی بوون بب ئوی بزانن کە تنیا بە خاتری هشتنوی دساتی ستمکارانی کورد بگخراون، یان پیوند بە گوندییکانو استوخ ژرخراوی کوردایتی بوون، چونکە دساتگرایانی سوننتی خیان و پشمرگکانیان "بزر لسر ورگی ئوان دامزراندبوو"، لە ئو کرسیە لە هردوو ووو بسختی هقی سرکشیکانی ئوانیان داو، جا ئو بە تیاچوون یان هژارکوتن یان ورانبوونی گوندکانیان بووبت، یان لە کتاییدا خیان بە ناکامیی دروونی و شبینی گیشتبن، دوای ئوی بیان دردکوت کە فریودراون و خودی کوردایتیش تنیا شویکی دیکی ستمکارییە.

لە لبر ئوی سیاست کرداری ئاوزمندانیە، ئوا ئم کوردایتییی خکانی سزمند و سادی واتخواز زیانی نک تنیا بە ئوان خیان، بکو هاوکات بە دزی کورد گیاندوو، چونکە ئمان کە دستوژی بگخراوی کوردایتی بوون، بە ژیانی خیان تنیا خباتیان بە هشتنوی دساتی سوننتییانی خکییکان و شارنشینانی ملکچیان کردوو، کە پکا ستمکار بوون. لم وانگیو کوردایتی بریتی نبوو لە بزاوتی دوتگرای زگاریخوازی، بکو ئامانج سرکییکی ئو بوو کە پیوندییە خکییکانی دسات گر نشت بهزتر بکرن، ئوا هیچ نبت وک خە بهرنو.

3

یاخیبوون و پتپتنی سرکهز و ئاغایان و کو شخکان بتواوی ووی کارای کوردایتین کە بگومان وک یک سیاستیان نکردوو، چونکە زمینکانی دساتیان کم یان زر جیاوازن لە یکدی، جا گرچی پکا لە هشتنوی پیوندیی سوننتییانی سروری-ژروریدا یکدگرنو.

سرکهزکان وایتیی دسات لە پیوندیی مژووییانی خونو بدستدهنن. ئوان لە بنتدا برپرسیارن لە هر ئندامکی هز یان تیر، یان هز و تیر بە هاوکاریی سرک تیرکانیان. لنو ئم بونیاد کمایتییدا "ئندام / لک"ی چالاک بە خاتری "سرجم"تیی هز لگییە و بی "دیدی شن"ی هر ئندامکیش تا سرسنووری پیوندییکانی هز و ناوچکی بدکات، واتا لو سنوور بە درو ئاسی دید و ئاگاییان "لە"، ئو بگومان لو کاتشدا کە هپی دساتی زیاتر دیدیان ئااستی

پەیوەندییەکانی سەرجەم گرووپی ئێتنی دەکات. کەواتە هەز و تیرە کە توانای بەگەل-بوونیان نییە، هاوکات بەربەستی سەختن لە بەردەم بەگەل-بووندا. ئاخر بەگەلکردن ئەکتەکی شارییە بەهەزی چەکی (شمشێر یان تفەنگی) ئاستەدراو ووەو سەرجەم پەیوەندییەکانی گوندی خەڵکی، نەک بە پێچەوانەوە، واتا خەڵکێتیی چالاکبووی سیاسی تەنیا پێی دەکرێت پێرە بە مەنتالێتی و بونیادی کۆمەڵایەتیی خێی بدات، لەرێشدا لەبەر ئەوەی داکەوتییانە بنەدە بە قەوارە هەزی دیکەی مێژوویی-کۆمەڵایەتییەوە و هاوشێوەی خۆیین، ئەوا تەنیا پێی دەکرێت کۆمەڵگەی فرەخێل ی مەزایکی (کەنگلۆمەراتی گەلەکی) پێکبهێنێت کە ئاشکرایە لەبەر ئەوەی پێکهێنراوی خێیەتی، ئەوا وەک سەروەر بەسەر شارێشەوە دەیسەپێنێت. ئاخر وەک گەتمان، شار وەک خزمەتکاری خێی دەبینێت.

زەمینەی دەسەڵاتی ئاغاکان بەتەواوی بریتییە لە خاوەنداریی زەوی، ئەوە بەگومان بە شوێنی گوزەرانی دانیشتوانی گوندەکانیانەوە. بەیە بەتایبەتی بەرژەوەندیی ئابووری وای لە ئاغاکان کردووە کە ببن بە هاوکاری دەسەڵاتی ناوەندی. ئاخر کێشەی سەرکیی ئەوان بریتی بووە لە "پاراستنی مال و سامانی خێیان"، بەیە ئامادە نەبوون بە خاتری کوردایەتی بەوەرانکردنی بدەن. بە پێچەوانەوە ئاغاکان بەهەی ناهاوسەنگیی هەزەوە لە نێوان حکومەتکان و یاخیبوونکانی کوردایەتیدا هەوەستەکی ێیالیستییان وەرگرتووە و بوون بە پشتیوانی حکومەتکان، لە هەمان ێیالیزم پاڵی بە هەندکیانەوە ناوە کە لەژێرەوە بە خاتری بەرژەوەندییان پەیوەندییەک لەتەک شەسوارانی کوردایەتیدا دابمەزرێنن، بە نموونە چاوپێشی لە چەکدارانیان بکەن گەر هاتبنە بە ناوچەکانیان، یان کۆمەک کۆمەکی ئابووری و هتد.

لە دەسەڵاتی شێخکان بە پێچەوانەی ئاغاکان و تەنانەت سەرکهەزکانەوە زەمینەیەکی هەوانیی هەیە و دەگەڵتەوە بە تەسەوف بەگشتی و تەسەوفی ئیسلامی بەتایبەتی (یان تەکهەکەشبووونی هەردووکیان کە بەتایبەتی لای شێخایەتیی بەرماڵ دەیبینین و شێخکانی گەلەک سەفیترن لە ئەوانەی تەریقەت، بەیە دەسەڵاتخوازنین).

کەواتە ئەمە گەرەکە هەروەها لە ووی سەیالەوە جیاوازی لە نێوان شێخکاندا بکەین، چونکە وەک گەتمان هەموویان داواکارییان بە دەسەڵات بەرزنکردەتەوە، بەڵکو زۆرینەیان هاوشێوەی خەڵکی هەژاری "ئەمی" هەنجبەر بوون، بەڵێ تەنانەت خانەوادەی هەژار بوون و گەر نەوەکانیان هاتبنە نێو کوردایەتییەوە، ئەوا سەر بە چالاکبووانی سەزمەند و لەخۆبوردووی کوردایەتی بوون.

لە ئەمە گەرەکە هاوکات لەنەو شێخەکانی تەریقەت و نەوەکانیشاندا جیاوازی بکەن، چونکە لەنەو ئەوانیشدا لە هەوتی شارنشینبووون و تەشەنەی دامەزراوەی دەوڵەتیدا چەندین نەوە هەیکەوتوون کە ئاگایی شارنشینییان، بەڵکە تەنانەت ئاگایی بەشاریبوونیان، وای لێکردوون بەشانازییەوە هەڤتار و لەقەبی "شێخ" هەتبکەنەوە، هاوکات هەزمەندانە ناوی باوکی خێزان هەبگۆڕن و ناوبنێن، بەمەش وەک خەباتگێڕی شارنشین یان شاری چالاک ببن.
کەواتە کاتێک لە شێخەکان دەدوێین، دەبێت مەبەستمان لە کەمینە هەر بچووکە دەسەڵاتخوازەکەی شێخایەتیی تەریقەت بێت. جگە لەوە بە ئەم پەیوەندییەی ئێرە کە پرسەکانی کوردایەتییە، پەیوەندییەکانی دەسەڵات لەنەو ئەو قەوارە بچووکەی شێخایەتیدا گرنگن، واتا بوونی ئەو پەیوەندییە تاکەویانە بە مەدرەسەی سیاستکردن لای نەوەکانیان کە لەنەو کوردایەتیدا پگەی دیاریان تەنانەت لە شێوەی سەرکایەتی یان سکرتێری پارتدا پچێوە، ئەوجا لە سەرەنجامدا دەسەڵاتی دەسپێتییان بەسەر شار و گونددا زیتکردەتەوە. ئاخر ئەوان لە زایینەوە لەنەو ئەو پەیوەندییە سەروەری-ژێروەریانەی شێخایەتیدا سەسیالیزەکراون (بەکەسکراون)، کەواتە تەنانەت لە کاتەکانی بانگەشەی لەنینیزم و ماویزم و سەسیالیزم و هتد-دا هەشتا هەر لە شێوەکانی کاری سیاسی و شێوەی مەدەرنیزەکراویاندا پەیوەندییەکانی شێخ-موریدیان بە پەیوەندیی پارتایەتی تەرجومە کردووە و دەکەن. ئاخر لەنینیزم یان ماویزم لە بنەڕەتەوە مەدەرنەتیی کەس زەروور دەکەن کە بە هەوشاندنەوە و لەکارخستنی کەسەتیی سەسیە-کولتووریانەی خە و بنیاتنانی کەسەتییەکی نوێی لەنینیستی یان ماویستی دەهەنەرەتە گەڕان (ئەمە بە ئەم گەڕانە نموونەی کوردیمان هەیە کە هەنانگەڕێی کەسەتیی ئاپۆجییە لە کەسەتییە گوندی یان شانشینییە کوردییەکەی نەو تورکیاوە، ئەمەش بەڵگەیەکە کە تەروانینەکەمان دانەوێی سونەگەریانەی گەڕانکانی خەرئاوا نییە).

لە بنەڕەتدا هەر سە تەوەری ناوبراوی کوردایەتی لە ئامانجێکی کرێکیدا یەکدەگرنەوە کە درێژدانە بە دەسەڵاتی خەڵکی-گوندی یان دانانی وەک بنەڕەتی دەسەڵاتی خەڵکی-شارنشینی، جا گەرچی گەرەکە لەم پەیوەندییەدا تا ڕادەیەک کارایی ئاغاکان لەبەر ئەو هە ناوبراوانەی سەرەوە وەک لاوکی وەربگرین. بە هەر حاڵ، نوێنەرانی کوردایەتی بە خاتری دەسەڵاتی سونەتییان هەگێی ئەوپەڕی دەندانیان گرتە بەر کە دەتوانین ناوی بنێین "شەڕکردنی لەڕادەبەدەر یاخی". بە پوختی مەبەستمان لەم تەگەیە ئەوەیە کە

ئەوان بەلایانەوە ئاسایی بوو و تا ئەمە ئاساییە لەدژی ئەراق بچنە خزمەتی ئامانجە سیاسەتییەکانی دەوەتانی دراوسێی ئەراقەوە، بەی تەنانەت بییانهەننە نەو ئەو دەوەتەوە کە ئەوان خەیان هاوەاتی ئەون، بەوەش هەموو بەهانەیەک بە دەسەاتە ناوەندییەکانی ئەراق بدەن بە ئەوەی شەتگیرانەتر شەی ناسیەنالیستانەی خەیان لەدژی کورد پراکتیزەبکەن، بەە تە و وشکی کوردستان بسووتەنن و تەنانەت شار و گوندی بە چەکی کیمیایی لەناوبەرن. بەکورتی یاخیبووانی دەسەاتخوازی کورد ئامادە بوون بە خاتری مەرامەکانیان هەر تاکەکی کورد بکەن بە قوربانی، بەوەش خەیان ئەرگومەنت بە سیاسەتی نەودەوەتیی وەاتان بدەن ئەو جەرە تاوانانەی حکومەتە ناوەندییەکانی ئەراق ئیهمال بکەن، چونکە ئاگایی دەوەتداریی دەوەتان بەزەوە هەیبەتی دەوەت دەنرخەنەت، بە پەچەوانەشەوە پەشەویکردن بە سوپای بەگانان لەنەو وەاتی خەدا بە نیشانەی ئەوپەی سوکایەتی و بەکرامەتی دادەنەت و ەبەرەکانیشی بەئاشکرا ناودەنەت "قەحبە"!

ماویەتی ….

(1) بەگومان پەویستە بەلاوەکی ئاماژە بە سەربازی فیرار و شەللاتییەکان، بە کوەانی تەراو لە باوکی خە یان بە گەنجانی موغامیر بدەین کە حەزیان لە جەولەی نەو شاخەکان و گەمز و حیلکە حیلکی برادەریانە بوو، لە رەلیان بەاستی لە کوردایەتیدا لاوازە. لە بنەتدا مەتەی ەاستەقینەی کوردایەتی خەکی / گەنجی وەاتپارەز و گەلخوازی سادە یان سەزمەند بوون نەک ئەو ناوبراوانە، بەیە گەرەکە لە پەراوەزدا ناوببرەن. بەگومان پەویستە بەجیا و تایبەت ەچاوی شەقاوەکان لەنەو هەردوو لایەنی مەلایی و جەلالیدا، بەە تەنانەت لە سەرکردایەتیی "کەمە"دا بکەین، چونکە ئەمان بەاستی بەهەی جەبانەتیی کەستییانەوە رەی یەکجار نەگەتیڤیان گەاوە و ئەمەش دەگەن.

لێژنەی هێژاری هێشمەندی دا نیگار نادر …

سیاسەت و پرسەی وەبەرهێنانی مرۆیی ، لە بونیادنانی دامەزراوەی پەروەردەیی و فێرکاریدا، خێی دەبینێتەوە، بەمەبەستی هێبوونی سیاسەتی ئامادەسازی گەنجان، لە رووی زانیاری و ئاکارییەوە، لە گشت بوارەکانی، زانستی و کۆمەڵایەتی و یاسایی دا بۆئامانجی نەتەوەسازی و تاکی هێشمەند، بەڵام بەداخەوە لە هەرێمی کوردستاندا ئەو سیاسەتە هیچ بناغەیەکی بۆ نەنەخشراوە و بەڵکو تائیستاش بابەتێکی پشتگوێ خراوە، ئەوەش کرێکی سەرەکی کەی تەنگژەو کێشەکانی وەاتسازیە، بەتایبەتی بۆ ژنان کە هەم وەک دایک، هەم وەک بەرپرسیارو بەشداری سەرەکی، لە کەی دیاردەو دەرهاویشتەکانی کۆمەڵگەی کوردی دا پێکهێنەرن.
کەوتنە ژێر هێڵی هەژاری" لێرەدا، تەنها بەمانا ئابووریەکەی نییە و، مەبەست لە بژێوی نییە، بەڵکو مەبەست لە کەی ئەو هەژارییانەیە کە رێگە لە پێشکەوتنی دەگرن و مرۆڤ لە ڕووی هێشمەندیەوە دەکەوێتە ژێریان ، هەرێمی کوردستان کە تژی یە لە جۆرەها دژبەیەکی وتەنگژەی سیاسی و، ئابووری و کۆمەڵایەتی ، لەبەرئەوە زەربەی بابەت و پرسەکان، دەکەونە ژێر هێڵی هەژاری هێشمەندیەوە.

لێراستیدا نکۆڵی لەوە ناکرێ، کە کۆمەڵگەی کوردی، بەر لە بیست ساڵ، کۆمەڵگەیەکی لاچێپەک و، تژی لە جۆرەها چەپێنراوی بووە ، دەخی ژنان لەو کۆمەڵگەیەدا، پر بوو لە ئاستەنگ و، بەربەستی کۆمەڵایەتی ، یاسایی، ئایینی و ئابووری ، بەڵام لەگەڵ هاتنی تەوژمی، نیولیبرالیزمی ئابووری و بەبازاڕ بوون ، کەی پەوەرو ئاستەنگ و بەربەستەکان گەڕان و، بەشێوازێکی مۆترسیدار و کتوپڕ، دەخی ژنانیان وەرگەڕاوە بۆ بەرخەری و، بۆ کاڵابوونێکی تەنها مادی نا، بەڵکو مەعریفیش.

دیارترین دەرهاویشتەکانی ئەم بەبازاڕبوونیش، لە بەکاڵابوونی هۆشیاری دا دەردەکەوێت، وەکو پرسەکانی هاندان بۆ پیشێنگ بوونی ساختە ، هەوەسی بوون بۆ سەرکردە، بەدەستهێنانی بەوانامەی بەرزی ئەکادیمی ، بوون بە هونەرمەندو ئەستێرەی ناسراو، هاوتەریب لەگەڵ شەپۆلی پەرنەئەدگاری، لە ئاکارو لە هەڵسوکەوتدا، لەوسنگەیشەوە تەکەای ئەو پەروەردەو دیاردانە، زەبری کوشندەی لە هۆشیاری هەزو

هزری ژنان داو.

ئو لە کوردستان، یەک لە ووکانی، کوتنە ژەر هەی هەژاری هەشمەندی و نەبوونی سیاسەتی وبەرهەمهەنانی مرەیی،سەرهەدانی ئو لەشکرە ژنە (رەشنبیر هەژارانەن)، کە بە ناو و شەوازی جیاواز، لە پەگو پەگرام و پەستی سیاسی و، مەدیایی و رەشنبیری و ئەکادیمی دا، بەنوەنرایەتی تەواوی ژنی کورد گوتار بەاودەکەنو و، دەهەنرەنە سەر شاشەی تیڤیەکان ، دەبنە نمایشکەری هەرەم لە وەاتان ، لە سیلکی دیپلەماتی دان ، بە ئەکادیمیست و ەاوەژکار دەناسەردرەن.
بەام بە پەچوانەی ئو پەناسانە، زەربەیان لەژەر هەی هەژاری رەشنبیری دا، قەتیس ماون، هەگری چەندین تایتەی ئەکادیمی و سیاسین، بەام لە ئاست پەورە زانستی و ستانداردەکانی جیهان کورت دەهەنن ، پەشگری ناوی هەمەجەریان هەیە، بەام لە بەر هەژاربوونی هەشمەندی و جیهانبینی ژنانەیان ، پیاو ەفتار، پیاو گوفتار هەسوکەوت دەکەن .
ئەگەر ورد سەرنج بدەین، لە دەسای ەابردوودی کوردستاندا، ژنان ەواەتیان زەر مەدەرن بووە ، لە ەووی ئازادی کارکردن، بەروپەشچوونەکی بەرچاو هاتەتە کایەو، لە ەووی سیاسیەو، چوونەتە ناو زەربەی جومگەکانی حوکمەانی و، پەگەی گرنگ گرنگیان پەسپەردراو، تا ئاستی سەرکایەتی کردن،بەام بەداخەو لەناوەرکدا، نەیانتوانیو نە هەز نە هزر ، نە جە پەنجەیان دیاریبکەن و بەدیدەکی ژنانە، مودەلەکی نوەی خەکردی ژن لە باشوور، لەناو سیاسەت و کەمەگا و رەشنبیری دا دابهەنن .

کوتنە ژەر هەەکی تری هەژاری هەشمەندی، کە زەر بەزوەرە ئەویش ناوزەدکردنی ژنانە بە کاەایەکانی وەکو ترەمبەلی گرانبەها ، مەبایل و سیتی ، گەرەک ، هوتەل ، قوماش، جەرەها بابەت و کاەای ناجیزەتر ، لەهەمانکاتدا شانازیکردنی ئو ژنانەش بەو ناوبانگانەی کە لە ئامەرەکانەو سەرچاوەیان گرتوو کردونیەتە ئایکەن و ئەستەرەی ناسراو ،ئاشکرایە لە هەر کەمەگایەکدا، کاتەک دەبەنگی ریکەرد دەشکەنە و، هەفریواندنی گشتی دەگاتە لوتکە، ئەوکات، جەرەها کەس و بابەتی پووچ، دەبن بە ئایکەنی مەزن و جیهانی ، لە کەمەگە دواکەوتووەکانیش دا،بە جەرەها زەە ئایکەن کەپیان دەکەنەو .
ئەوەی ەاستییە، کەمەگەی کوردی ، کەمەگەیەکی تازەپەداکەوتەیە، لە درزەکی بچوکەو، هەژاوەتە ناو جیهانەکی مادی و ئەو

سرمایەداری و کەپیتالیستە تینویەی، بەرەحمانە مرۆڤ دەهاوێ، بە بەدەستهەنانی قازانجەکانی، بەتایبەتیش ژنان .
دەرئەنجامیش ئەو بەکاڵابوونە بلەزی ئەو جەرە ژنانەی ، سەشیال مەدیا زەر بە خەرایی، زەر بەکاڵوکرچی کردونیەتە، ئەستەرە و خاوەن ناوبانگ ، بە ملەنان فەلەوەرو لایک و ناوبانگی دیجیتاڵیان هەیە، وەک بوکەیەکی دیجیتاڵی لە قەیرانی هەشمەندی دا دەسوەنەوەو دەکرەنە سەرچاوەی بازرگانی کردن بە مرۆڤ.
بە تەامان لەو پرسە پەویستە، سەرنج لە ستراکتەرو سروشتی کەمەایەتی و، سایکەلەژی کەمەگەی کوردی بدەین، ئنجا دەبینین چ تەکەو تەکچەژانەکی مادی ، مەاڵی ، بەهایی ، بەناوی پەشکەوتن و کرانەوە، بەناوی هونەر ، مەدیای ئازادو ، بازرگانی ئازادەوە، لە کوردستان دروستبوون ، لەهەمانکاتدا بە پەچەوانەشەوە، کەمەگا تژیە لە چەپاندن و، نەبوون و پەراوەزخستنی، پەگە و دەنگی ژنانی، بەتوانا و شارەزا لە هەر یەک لە بوارەکانی ژیان دا.
هەر لەرە دا، دەبەت لەسەر ەاستیەک، هەوەستە بکەین، ئەویش ئەویە، هەتا ئەستاش لە هەرەمدا ئەکادیمیایەک، گەلەرەیەکی شایستە نییە، هونەری تەدا بخوەنرە و (ئارت) هونەری تەدا نمایش بکرەت!؟ لەبەر ئەوە، دەبەت بەسەرسوەمانەوە، سەرنچ لەو هەموو ژنە (مەکاپ ئارتیستانە) بدەین و، بزانین دروست لەکوەوە هەقوەاون و، بەرهەمی چ جەرە بازرگانیەکن ؟! هەروەها لەرە، نە پیشەسازی جلوبەرگ هەیە، نەبازرگانی جلوبەگ ، ئەی ئەو هەموو نمایشکارە و مەدەلانە چەن دەتوانن، ئەو ناوبانگانە لە خەیان بنەن.
لەگەشەنیگایەکی ترەوە ، ئەگەر بەراوردەکی نەوان ژیانی کەمەایەتی ەاستەقینە و ژیانی سەشیال مەدیای کوردی بکەین، هەست بە دوفاقیەکی ترسەهنەر دەکەین ، چونکە کەمەیک ژن بوون بە مەدیل ، مایکاب ئارتست ، لایف دروستکەر ، بلەگەر ، فاشیەن دیزاینەر، ئەستەرەی میدیای بەناوبانگ ، هتد،،، زەر ناوی سەیرو سەمەرەتر، کە تەواو ناکامە و دژبەیەکن، لەگەە ئەو پیشانەدا،
چونکە نە بەاستی خاوەن پسپەریەکن، لەو پیشە و بوارانەدا، نە دەرهاویشتەی سروشتی ژیانی ئەو کەمەگەیەن، کە تەدا گەورەبوون و دەژین، بەکو زەە کەپیەکی بەزەوەری، ئەو ژنە ئایکەنانەی کەنداو، یا رەژئاوایانەن، کە بە مەبەستەکی بازرگانی و سەرنجەاکەشانی ژنان بە خەیان، وەک کاڵاو، هەروەها بە ئەو کاڵایانەی نمایشی دەکەن، هەتەقیون و ژنیان کورتکردەتەوە تەنها بە بازاڵ.
لەبەر ئەوە، هەتا وردتر ببینەوە، بە لەشکر ژنی(رەشەنبیر هەژاری) تر دەبینن، کە بودجەیەکی زەری ئەو وەاتە دەبەن و، کەس ناشیانبینەت و ناشیانناسەت، بەشەکیان لەژەر تایتەی ، داکەکیکەر

لە جەندەر، فەمەنیزم، بانگەشەی سکەلارەکی سەربەخە دەکەن، لە ناو پەستی کارتەنی و رەکخراوەیی دا، بەشەکیان ئەو کلاسە لە بەناو ئەستەرەو هونەرمەندن ، بەشەکی تریان، پەستی سەرەکی هەستیارترین دەزگا دەکەن، لەناو دەزگا هەستیارەکاندا، مووچەی بەرز بەرزیان پەبەخشراوەو ، وەکو موشەخەرەکەش زەبر لە هاتنە پەشەوەی ژنانی بە توانا دەدەن.
هەموو ئەو ژەر هیە هەشیاریانەی ئاماژەمان پەدان، ژنانەکیان پەروەردە کردوە کە بە جەرەها تایتە، لەناو نەخشەی ئابووری و سیاسی و کەمەلایەتی و دەرکەوتوون، بەام تا ئەستا نەیانتوانیوە(حیزببەندی) و (کالابەندی) ، کە هاشەوەی(پارەزبەندی) یاسایی، پەیان بەخشراوە، جیاواز لەو ئەجیندا مادی و سواوانە، لەو بەکابوونە قەزەونە، نەیانتوانیوە کەدەنگیەکی ژنانە دروستبکەن و، لەسەر کەشە سەردەمیەکانی ژن لە هەرەمدا گوتاری هەشمەندی و ئاوەزمەندی خەیان هەبەت، ئەگەر سەرنج لە گوتارەکانیان بدەیت، جەرەها ەگی دووبەرەکی کومەایەتی، دژایەتیکردنی هەرەمی کوردستان، رەگەزپەرستی، پاشکەیی دەبینیەو .

هەروەها ئەوە، ەوویەکی تری ترسەنەری، کەوتنە ژەر هەی هەژاری هەشمەندی کەوتنە ژەر هیەی هەژاری ژنبوونە ،ئەویش لە ەی بەاوبوونەوەی شەپەلی پەرنەئەدگاری و نەشتەرگەری جوانکاری، جوانکاری روخسارو جەستەیە، کە لەهەرەمی کوردستان، دەرهاویشتەی سەرسوەهەنەری لەکەوتەتەو، هەروەها یەکە لە بازرگانییە ەشەکان و، هەکاری سەرەکی تەکچوونی ئاسایشی تەندروستی وئاسایشی کەمەلایەتی ژنانیشە.

ئەگەر وردتر سەرنج بدەی، جیاواز لە مەدەل و فیگەرەکانی موزیک و هونەر ، ژن لەناو زەربەی چینەکانی مامناوەند هەژارو و خیەکانیش دا، هەتا بگرە ئەو ژنانەی خودان پەستی کەمەلایەتی و سیاسی باەاشن، بە ەوخسارەکی شەواوی پفدراوی بەتەکسی و راکەشکراو ،نیمچە هەرزییەو دەردەکەون ، خەریکە روخسار شەواوی و پەرنەئەدگاری ژنان لە ەگەی جوانکاریەو دەبەتە دیاردە و ستاندار، بە بەدەستهەنانی پەگەو پەست و ناوبانگ و هەروەها ئەو پەرنەئەدگاریە بەهەزترین پەودانگە بە چوونە ناو سیاسەت و بازرگانی و ئەکادیمیاو کەی ستراکتەرەکانی کەمەگە.
ەووی لەوەش سەمەرەتری، کەوتنە ژەر هەی هەژاری ژنبوونەو، رەژئاوا ئەدگاریە، لە شەوەی دەرکەوتنی نەوەیەکە، لە کیژە گەنجەکان ، کە بە شەوەزارەکی نیمچە ئینگلیزی دەئاخفن و،

ڕۆژئاوایانە دەهزرن و، بە ستایلێکی پڕ ڕۆژئاوایی، ڕەفتاردەکەن ! ئەوان سەرەای روخسار شەواوی ، زمان شەواوی ،ئاکار شەواویشن، زۆربەی زۆریشیان، پەروەردەو دەرچووی زانکۆ و قوتابخانە، ئینگلیزی و بیانیەکانن، کە بەشەویکی گشتگیر، لە سوشیال میدیادا، بەزمانی ئینگلیزیەکی هەندک جار تێکەڵکراو بەکوردی، نوێنەرایەتی هزری ژنانی کۆمەڵگاو، ئاوەزمەندی ئەوەی ژنانی کوردستان دەکەن .
ئەوانە، نائاگایانە دەر هاویشتەی ئەو کولتوورە ئەمریکیەن، کە بیست ساڵێکە، بەسەر کوولتووری کوردی سەپێنراوە، بەتایبەت لە گۆگای خوێندن، لە زانکۆ ئەمریکیەکان و، بەواتیش، لەهەوڵی دەستگرتن بە کوولتووری کوردیەوەن ،بەڵام لە بنەڕەتدا تەواو ڕۆژئاوا هزرن و لە کەسایەتیان دا، هەست بەو بەشایی گەورەیە دەکەی، کە لە نەوان ئەوان و نەوەی پێش خۆیاندا دروستبووە.

کەی ئەو ئاماژانە دەرئەنجام و گەواهین بە هەبوونی کلینیکی گەورەی وەبەرهەمهێنانی مرۆیی و سیاسەتی وەاتسازی و گەندەڵی ، لەوانەش زۆر ترسناکتر ئەوەیە ، کە کۆمەڵگا بەتەواوی بکەوێتە دەست مەدیا ، مەدیا نوێنەرایەتی هەموو ئەهەندە مەعریفی و زانستی و ئیتیکیەکانی بکات ، میدیا ڕەڵی هەموو دەزگایەکان بگرێت ، مەدیا لەبری دادگا ، تاقیگە وئەکادیمیایەکان بیاربدات، دروست وەک ئەوەی ئەوڕۆ لەکودستان ئەزموونی دەکەین، ئەگەر ورد سەرنجبدەین، لەو دونیایەدا زۆر بە دگمەن دەبینین، کەسێک ناهێنرێتە سەر شاشەی تەلەفزیۆنکی سەتەلایت، ئەگەر بە ستاندارە جیهانیەکان، پەوانە نەکرابێ و، بە ڕەشنبیر نەناسرابێ!

بەڵام بە پێچەوانەوە، لەو کۆمەڵگەیەدا، لەو زەلکاوی مەدیاو سوشیال مەدیایەی ئەوردا، هەموو پەوڕەکان بەڵاوە نراون، تەنها بەمەبەستی، پەیداکردنی بینەری زۆرتر و، لایک و شێری زیاتر ، ڕۆژانە دەبینین کەسانێک ، ژنانێک، کە لەترەپکی هەژاری ڕەشنبیری دان، لە تیقیەکاندا پیشاندەدرێن ، دواتر ڕۆژی ئەو هەموو بینەرە و، لایکانەی لەسەر قیدەکانن ، وەک هاوبەش و هاوەا دەژمەردرێن، هەروەها ئەو مەدیاو سەشیال مەدیایانەی، سەدان جار پێخشیان دەکەنەوە، زۆر زیاتر کارەساتبارترن لە دیمەنەکان.

ئەوەی جێگای تاسانە ، هەرەمی کوردستان لە سی ساڵی ڕابرووداو ، سیاسەتی فەرکردن خاڵی بووە لە سیاسەتی پەروەردە زۆر بە لاوەکی ئەژمارکراوە ، بەتایبەت بە ژنان هەم لەووی زانستی هەم لەووی هەشیاریەوە لەژێر هەڕەشەی هەژاری ستانداردەکانی جیهان دایە ، بەدگمەن نەبە قوتابیە کێژەکان بارگاویکراون بە بەکاڵابوونەکی

گشتگیر بنموونە، بوون بو هونرمند و ئستیرانە یان کپیکردنویان ، بوانامی برز ، هبوونی سامان و ناوبانگ، نشتەرگەری جوانکاری ، شووکردن بە کسانی ساماندار ، بدستهەنانی پست و پگە.

ژ دووماهیدا ئوی گوومانی تدانیە ئویە هر کمەگیک، پرسی وبرهەنانی مریی، تیدا شکستی هەنابە، گەندەی و وکشکاری لەناویدا رگیان داکوتابە، ئوا حتمەن لە لایەن ژنانی هزر شواو ، روخسار شواو ، زمان شواو ،ئاکار شواوو نونرایەتی دکرت، هروها کاتک ئو جرە ژنانش نیوو دایکی کمەگک بن ، ئوا بدنیایو، کمەگایکی داماەدراو، لە سانیەتی و کمەگی هوس و هرسە و جگە لە هوس و هرس، زیاتر هیچی تری لە چاوە ناکرت و ژنکانی هەمیشە لەژر هەی هژاری ژنبوون دا دمننو ، هروها ئو کمەگیە لە هژارترین ئاستی ئاسایشی تەندروستی و کمەایەتی دا دمنتو هرگیز ناکارە تاکیکی هشمەند پروردبکات.

٢٠\٥\٢٠٢٠

کرنتین ... نوسینی: کاو عوسمان عومر

ماک، دک، چرایک،
ڤایرسی مرڤ، مرڤی ڤایرس، ژهری..
پنجکان، سوتانی بای نوسر،
کوربوونی ماسیکان، خنکانی هە

لە گردونکی بهوددا
هموان کرنتین، بە تاریکی هاتن..
بە تاریکیش، ئم شانە بسرو برە..
جدەن، پیامی ناشن،
دکان کون، ئاسمانیش...
وک ح، وک وشکان، بش

هەر چاوەوانن، دوور لە ڕێگای بینینەوە
پێش سوتانی زەمین، ئاوکردنی سروشت، هەروەک..
مەرگی پەنگ، خنکانی دارستان،
دانانی تەڵە بۆ هەوری یاخی
کارەنتینی دە، کارەنتینی حەز، کارەنتینی..
نیشتمانێک، بۆجەمان هەشت،
لەسەر لەپی ڕەشی ئافات

دڵۆپە بارانێک لە بونەکی سارد ،
ڕوخسارێک وەریو وەک سوتماک..
وەک قایرەس ، لە جەستەی تەنیایی‌دایت ،
وەک قایرەس، لە نەبوونا دەی، ئەشمەنی و..
ناشمەنی، مردن لە جەستەی هەردوکمانە..
وەک قایرەسێکی نادیار، بەڵام زەر ترسناک
خاکێک، وەک دوو لەتە سەو..
کراوەتە سەر خوانی دوو مەرگپەش،
نەوت و کریستاڵی زەمین، خەراکی ئەوان
ئەمەش وەک خۆ، وەک ڕەشەبا
دڵەن و ئەچین،لەئەگەڵمین، بەگوەدانە
ئازار، تا قایرەس لاشەمان کەوە ئەکا
دوای مەرگ برسێتی کوا، گەڵان کوا

کارەنتینی ماڵە چەڵەکان، کارەنتینی چەلەکە بەستەزمانەکانی دوای جەنگ،
سواکەرەکانی ئەوشقامانەش..
نەچووونەوە سەر تولەڵەی هیچ فیردەوسە

پرسیارێک، لە گوێی خەڵەمێشی..
خەشبەختی، لە وەاتێک لە زەرنیخ
و هەنگوین، پرسیارێک دەربارەی..
بەدبەختی ئەو مردوانەش، هەم خاکیان، ..
هەم خوێنی زەمینیان لەدزرا.

ئافرەتیش ئەتوانێت ... پارێزەر: مریەم عباس برادۆستی

لە جیهاندا ئەستا هەموکەسبرکەی سەرکەوتن دەکەن بە کارکردن یان گەیشتن، بەو خوونەی کە هەیانە، کە لە دونیای ئەستادا ئەمە بەتەنیا بە پیاو نەماوەتەوە، بەبەراورد لە گەڵ چەند ساڵی ڕابردوو، گەر سەرنج بدەین لە مەژوودا لەسەردەمانی زوو ئافرەت زیاتر لە بواری بازرگانی و خاوەنداریەتی و ئابوریدا کاری کردووە، بەڵام بەپێی قۆناغ ئافرەت ئەم توانایی لە زەوت کراو پیاو خێی بە خاوەنی بازرگانی و موڵکداری ئەزانی.ئافرەتیش دەبێت لە ماڵ بێت، بەڵام لە دونیای ئەستادا کە قوناغی پێست مەدەرنیە دەبینن، ئافرەتیش لە کایەکانی سیاسی و ئابوری و بازرگانی و هەتا دوای نمونەی زیندوون لە سەرکەوتووی و بەرپرسیارێتی کە نمونەی زیندوو هەن لە ئەستای جیهاندا کە ئافرەت سەرکردە و خاوەن کار و بەڕێوبەر و فەرماندەی هێزی چەکداری وەتەکانیانن، لە ئەستادا ئافرەتیش دەڵێت من دەتوانم ئیتر من بەتەنیا ژنی ماڵەوە نیم.

وەک دەبینن، لە کەمەڵگەی کوردیدا؛ ئافرەتیش هاتۆتە نێو کایەی بازرگانی و کارکردن بەتایبەت لە ئەستادا خەشبەختانە ئافرەتیش هاتۆتە ئەم نێوەندە بە ئەوەی خاوەن کار و خاوەن بازرگانی سەربەخۆبێت، شان بە شانی پیاو، وەک چۆن ئەبینین لە ڕابردوو یەکەمین ئافرەت لە کوردستان (نەجیبە)خانی مەلای گەورە بوو چۆتە بەرخوێندن، هەم لەرووی کەمەڵایەتیەوە دەستکەوتکی مەژوویە کە کچێ مەلایەك شان بەشانی هەگەزی پیاو بخوێنێت و مافی چینایەتی هەگەز بە دەست بهێنێت ، هەم لە ڕوی زانستیشەوە وەك ئافرەتێك بەشداری لە پیشخستنی کەمەڵگای کردوە ... چەندان نمونەی هاوشانی خاتوو نەجیبەمان هەیە.

بەیە دەبێت ئافرەت لەو قاڵبە بێتە دەرەوە، بەو پێی خاوەن بازرگانی و سەرمایەیی خێی بێت، بە باشترکردنی ژیان و دونیا بینینی خێی شانی بەشانی خەزان یاخود هاوسەرەکەی کە هاوکاربێت.یەکسانی جێندەری لەوەدا زیاتر یەکسان دەبێت کە پیاو و ژن لە کاردا یان لە هەبژاردنی شتەکانی سەربەست بێت، ئەمە کارکردن بە یەکەک لەم نمونانە دا ئەنەین تا ڕادەیەک وا دەکات ئەم بەڕانسەی جێندەری ڕابگرێت. پێویستە لەم عەقڵە دەگمایە بهێنە دەرەوە، کە ئافرەت تەنیا ژنی ماڵەوە نیە، کە پەمان وایە ئافرەت

پەویستی بە کار و پەویستی بە سەربەخەی داهات نیە، چونکە ئەو خاوەن ماە و خاوەن هاوسەر ئەو کارەش بە هاوسەرکەیەتی کاربکات و ژنیش تەنیا دەبەت لە ماە بەت. بەەام نا ئافرەتیش پەویستی بە کارە و ئافرەتیش خاوەن هەز و بەیارە هەم ئەتوانە دایک بەت هەم ئەتوانەت بازرگان و سەرکردەش بەت . بەلە گرنگی ئابوری سەربەخە بە ئافرەت پەویستە و گرنگە، کەم کەس ئەتوانەت لەم گرنگیە تەبگات، چونکە هەم ئەتوانەت هاوکار و هاوپشتیوانی هاوسەر و خەزانەکەی بەت، تەیدا هەست بە بوون و وجوودیەتی خەی دەکات وەک مرەڤەک هاوشان وەک پیاو. بەیە ئەمە کاری پەروەدە و کاری ەەکخراو و نەوەندەکانە کە بتوانن وشیاری زیاتر بخەنە روو بە بەرچاو روونی زیاتر لەهەم بەر وشیاری ئافرەتان وەک ئەوەی ببن بە خاوەنی ئابووری سەربەخە و کاری تایبەت بەخەیان.

کاری حوکمەتیشە وەک هەزەکی وەگەر خەر لەتوانای ئافرەت بەوانەت، کە لە سەکتەرەکاندا بەرپرسیاری زیاتریان پە بدرەت تا ببەت بە هەوەنی هەز و توانست بە کچ و ژنانی تر لە کەمەگە، لە ەەگای دەزگای ەاگەیاند و زانیاری حوکمەتیش زیاتر کاربکرەت لەوەی ئافرەتیش هیچی کەمتر نییە لە پیاو، چونکە لە کەمەگەی ئەمەدا تا ئەستاش ئەم دیاردەی کارکردنەی لای ئافرەت بەچاوەکی ترەوە سەیر دەکرەت، وەک بلە لادانە لە ەەساو یاسای دابونەریتە باوەکانی نەو کەمەگە، کت بەداخەوە تا ئەستا بەشەوەیەکی بەرچاو ئەم ەەگریە کانەبەتەوە لەنەو خەزانی کوردیدا تا بتوانەت ەەگر نەبەت کچ و هاوسەری خاوەن کار و خاوەن بیرەکەی تایبەت بەخەی بەت. ئەبە کار بە وشیاری زیاتر بکرەت، پەشنیازی زیاتر بخرەتە روو بە حوکمەت بەوەی ەیفرەمەکی بەرچاو بکات سەبارەت بەپرسی ئافرەت لە نەو کەمەگەی کوردی دا

نجیب محفوض دەلەت: ئەوانەی توانای ئافرەت کەم دەنرخەنن ، هیوادارم مندالەی دووبارە بکەنەوە بەبە دایکیان .!

ئەگەر ژنان خەیان هەشیار نەکەن و هەوەی باوەە بەخەبوون و پشتبەست بەخەیان لە ناخی خەیاندا دروست نەکەن، ئەوا هەر زوو کاروانی کارکردنیان رەگەکەی لە پەچەوانە دەبەتەوە و ئااستەکەی بە ماەەوە دەگەەەت.

بەیە هەتا درەنگ نەبووە، ئەبەت جوەانەوەیەکی رەکخراو دروست ببەت بەئەوەی ئەم هەلە بقەزەتەوەو باوەەو هەزی بەردەوامی و رەوایەتی کارکردن لە مەشکی ژناندا جەگیربکات و کارکردنی ژنان لە دەرەوەی

ماێش، واتە ێوانین لە کارکردن وەك ئەرك و هەم مافیش ببێتە نەریت و ژنان هۆشیاریان هەبێت لە سەر ئەرك و مافی خۆیان و گرنگی کارکردن و ئابووری سەربەخۆ.

پارێزەر مریەم عباس براددستی

تاوانێکی کۆ لە زنجیرە تاوانەکانی تورکیا لە دژی کورد ... رۆژا شوان

بەدەنگی و چاونقاندنی کەمتەرخەمگای نێودەوڵەتی بۆ تایبەتیش نەتەوە یەکگرتووەکان، لە ئاستی ئەو تاوانە قێزەونانەی تورکیای ڕەگەزپەرست و تیرۆریست و خوێنمژ، کە بە شێوەیەکی زەر دەندانە لە دژی گەلی کوردمان بە گشتی و لە دژی خەڵکی سڤیلی کورد ئەنجامی دەدەدات.. هێندەی تر بەتە هاندان بە تورکیا بە درێژەدان بە تاوانەکانیان لە دژی گەلی کوردمان لە هەر شوێنکی کوردستان دا بێت.. بە ئاشکرا تورکیا پشتیوانی یاسا نێودەوڵەتییەکان و مافەکانی مرۆڤ دەکات، ئەو تاوانانەی کە دژەحەق بە کورد کردووەنی و دەیکات، تاوانی دژ بە مرۆڤایەتی و تاوانی جەنگ و تاوانی کەمتەکوژین، دەبوایایە مافەکانی مرۆڤ داوایان بکردایە کە رژێمی ڕەگەزپەرست و تاوانباری تورکیا لە سەرووی هەموویانەوە، خوێنمژ و گوڕە تیرۆریست، ئەردەگانی سیکۆپاتی لەسەر ئەم تاوانانی لە کورد و لە سوریا و لە لیبیا دەکات، دادگایی بکرێت. بە داخەوە کە بەدەنگن، پەیمانی ناتۆش پشتی تورکیا دەگرێت و لەم تاوانانەدا بەشدارن.
لە نیوە شەوی، شەوی ڕابردوو (١٥/یەنیە/٢٠٢٠) هێزەکانی فرۆکەی جەنگی تورکیا لە جۆری (ئەف شانزە)، بە ناوی شاوەکانی (چەنووکی هەڵۆ) بە بیانووی بە بنەمای بوونی بنکەکانی پارتی کرێکارانی کوردستان، زیاتر لە سی هێشیان کردە سەر کەمپی ئاوارەکانی مەخموور و نەخشخانەی شەنگال و ماڵی هاوڵاتیان لە برادەست و بناری قەندیل و خواکورک و زاب و لە چیای شەنگال، بە ڕۆکێت بۆردوومانی ئەو شوێنانەیان کرد، تەکڵا زیاتر لە بیست ناوچەی باشووری کوردستانیان

بەردوومان کرد، تەنانەت لە شاری قامیشلووی ڕۆژئاوای کوردستان، گوێیان لە زرمەی ڕۆکێتەکان بووە. چەندین هاوڵاتی بریندار بوونە. تورکیا هەموو منداڵێکی ناو لانکی کوردیش بە پەکەکە دادەنێ. گەر کورد لەسەر مێریخیشدابن، بەردەستیان بکەوێت دەیکوژن. ئەوان دار و بەردی کوردستانیش بە پەکەکە دەزانن.. ماوەیەک پێش ئێستا لاوکی عەرەبی سوریا لەلایەن پۆلیسی تورکیاوە لە تورکیا کوژرا. لە پۆلیسیان پرسی بە ئەم بڕتاوانەتان کوشتووە؟!
لە وەڵامدا وتیان: وامانزانی کە کوردە!
لە ئەردەگانی خوێنڕێژ دەپرسین، ئایە کەمپی ئاوارەکانی مەخموور و نەخشخانەی شەنگال و ماڵەکانی هاوڵاتیان لە برادەست و بناری قەندیل و شەنگال و مەخموور دا، بنکەکانی پەکەکەن؟! نەخێر زۆر باش ئەوە دەزانن، وەکو وتمان ئەوە مەبەستان کومەڵکوژی و ڕەشکوژی کوردە و دەست لە هیچ کوردێک ناپارێزن.
ئەوە تاوانەی تورکیا ئەنجامی دەدات، تاوانی پاکتاوی نەژادین و دەیانەوێت ناسنامەی نەتەوەیی کورد بسڕنەوە.. تا ئەمڕۆش دان بە بوونی پێنجا ملیۆن کورد دا نانێن. لە کام شوێنی نەودەوڵەتیدا، لە شوێنکدا، هەژدە فڕۆکە بە جارێک و سی هێرش کراوەتە سەر هاوڵاتیان و بە ڕۆکێت ماڵەکان و کەمپەکان و نەخشخانەکان بەردوومان کراون؟؟
بگومان ئەمە تاوانێکی کوتوپڕ نییە، دەبێت چاوەڕوانی تاوانی گەورەتریش لە تورکیای فاشستی بکەین.. لە ڕۆژی یەکشەمە (١٤/یەنیە/٢٠٢٠) بۆمبارکردنی هەواگری سەربازی تورکیا (هاکان فیدان) بە سەرکایەتی شاندێکی باڵای سەربازی، سەردانی عێراقی کرد، لەگەڵ بەرپرسانی باڵای عێرق و بەرپرسانی باڵای سەربازی عێراقدا، کەبوونەوە، دەشێن هاکان فیدان لەگەڵ خودی سەرۆک وەزیرانی عێراق مستەفا کازمی کەبوونەتەوە، فیدان و کازمی پەیوەندییان بە یەکەوە هەیە، لەو کاتەوە کە مستەفا کازمی سەرکی گشتی هەواگری عێراق بوو. هاکان فیدان ئاگاداری عێراقی کردەوە کە هێرش دەکەنە سەر باشووری کوردستان. گەرچی عێراق خۆی لە گەڵ دەکات و نوکووڵی دەکات کە فیدان لەگەڵ کازمیدا دانیشتووبێت.. ئەوە ڕاستییەکە و دوو کەس لە سەری ناکۆک نین. کە سەردانی هەر بەرپرسێکی تورکیا بە عێراق و بە ئێران یا بە پێچەوانەوە، بە پیلان دانان لە دژی گەلی کورمان، سەردانی دەکەن و چاویان بە یەکتری دەکەوێت.
بە داخەوە بە ڕەزامەندی دەسەڵاتدارانی باڵای هەردوو حیزبی دەسەڵاتداری باشووری کوردستان و حکومەتی هەرێم.. شارەکانی (هەولێر، دهۆک، سلێمانی، کەرکووک، سەران، زاخۆ، مەخموور، شەنگال) پەبوونە لە میت و ئیتیلاعات و پاسداران و لە سیخوڕ و هەواگری

تورکیا و ئێران. بە سیخوڕیکردن و تیرۆرکردنی تێکۆشەران و چالاکوانان و دەسەڵاتدارانی گەلەکەمان.
شەرمەزاری و رسوایی بۆ حوکمووتی کوردستان و پارتەمانی کوردستان و هەردوو حیزبی دەسەڵاتدار، کە کەمترین هەوڵ و ئوەیان، تەنها بە بیانناماڵیکیش ناڕازیبان دەرنەبڕی و پرۆتیستۆی ئەم تاوانی تورکیایان نەکرد.. چۆن شتی وا دەکەن؟!
کۆنگرەی تەلەفزیۆنیی بەکرێگیراوەکانی تورکیاش، لە باشووری کوردستان دا، وەکو پێشتر بە شەرمەزاریەوە باسی دەکەن، هەر وەکو پێشتر دەڵێن، فرۆکەکانی تورکیا بارگاکانی پەکەکەیان بەردوومان کرد. دەک رووشەش و شەرمەزاربن.
ڕەش پێستەکان لە ئەمریکا و لە زۆربەی وڵاتانی جیهان، ئەمەی کوردی لە کوردستان، ناڕازایی خەمان بەرانبەر بە کوشتنی (جۆرج فلۆید) دڕندەی و بە تۆندی سەرکۆنەی ئەم تاوانە ڕەگەزپەرستییەمان کرد..
ئەی بۆ گەلان و دەوڵەتان لەسەر کەمتەرخەمی و ڕەشکوژی و تیرۆرکردنی بە هەزاران جۆرج فلۆیدی کورد، دەنگیان هەڵنابڕن و خۆپشاندانی ناڕازایی سازناکەن، بەرانبەر بە ڕەگەزپەرستترین و تیرۆریستترین میللەت و دەوڵەت لە جیهاندا، کە تورک و تورکیایە.؟! گەر قایرەسی کەرنا (کەڤید نوزدە) لە وڵاتی چینەوە بەاووبوتەوە، ئەوا چەندین ساڵە قایرەسی ڕەگەزپەرستی لە تورک و تورکیاوە بەاوبوتەوە.
پەویستە نوتەوە یەکگرتووەکان، تاوانکانی ئەردۆگانی سەرکی (ئیخوانوشەیاتین) لە کوردستان و سوریا و لیبیا رابگرن، تورکیا و ئێران هەی ئاژاوە و ناسەقامگیری و شەڕن لە کوردستان و عێراق و سوریا و لیبیا و یەمەن و لوبنان و شوێنانی کە.
داوا لە ڕێڕەو دەسەزکانی گەلەکەمان دەکەین، لە کوردستان و لە هەندەرانەدا، ناڕازایی خۆیان دەربڕن و بە تووڕەیی و تۆندی پرۆتیستۆی ئەم تاوانی تورکیا بکەن.

ڕزا شوان
١٥/ یونیۆ/٢٠٢٠

تاكه چارەسەرێك ماوە ئەم دەسەڵاتە بیگرێتەبەر ... عیماد عەلی

زۆر قسە لەسەر ئەم قەیرانە و شكستهێنانی یەكجارەكی ئەم دەسەڵاتە كرا و بە وردی ئەوەش بۆ هەموان سەلمێنرا كە هیچ دەرەتانێك و دەرگایەكی نیمچە واڵاش بۆت لەبەردەم ئەم دەسەڵاتە نەماوە، پرسیارەكە لەوەدایە كە چارەسەر چیە؟
هەندێك دەرچە تەنگەبەرەكە بە ئازادی هەبژاردنی پێشوەختەی هەرێمی كوردستان و بە دەستەبەری پێشوەختەی بگەردی و نەزیهی و دوور لە ساختەكاریی و بە سەرپەرشتی نەتەوە یەكگرتووەكان دەبینن. هەندێكی دیكە بە خۆتەسلیم كردن بە بەغدا و دورخستنەوەی دەستی كورد خۆی لە بەڕێوەبردنی كاروباری سیاسی و ئیداری هەرێم دەزانن، كە ئەمەش جگە لە شكستی كۆتایی و ئاشبەتاڵی ئەزمونەكە نەبۆت هیچی تر ناگەیەنێت. هەندێكی تر تا ئیستا ئومێدەكیان بەم دەسەڵاتە ماوە و ئەم ململانێی حزبیە ناڕەوایە و ئەم ركابەریەی نەزانانی خاوەن دەسەڵات و دەستڕێشتووان بە هەكاری سەرەكی و بنەڕەتی نەهامەتیەكان دە زانن و دەكرێت بە هەر چانێك بێت بە وەلانانی ئەو خەلكەی بەربەستن لە ڕێگەچارە و بە پركردنەوەی دەسەڵات بە كەسانی خاوەن حیكمەت و دانای نوخبەیی كوردستان دەتوانن فشار بكەن و تا رادەیەك بریار بكەوێتە دەست خەڵكی دوور لەبەرژەوەنیخوازی و پاك و زاهید و لەخۆبردوو بۆ ئەوەی هەر هیچ نەبێت ئەم قۆناغە تێپەڕێنن. هەندێكی دیكەش جگە لە مانەوەی هەرێم وەكو قەوارەیەكی بەتاڵ و بە ژێربەژێر خۆرادەستكردن بە وڵاتانی دەرەوبەر بە شێوەیەكی یەكجاری و بە بێ ڕكاری یاسایی بۆ ئەوەی بە ناراستەوخۆش بێت ئەوان هەرێم ببەن بەرەوە، وەكو چۆن بە نهێنی ئەوان كۆتا فەرمانڕەوان و كۆتایی بریاردان لای ئەوانە و بە كاریگەریی ئەوان لەسەر بەغدا خۆیان بە ناراستەوخۆش بێت هەرێم بەرێوەبەرن، كە ئەمەش زۆر قورسە بە بونی ئەمریكا لە عیراق بەڕێوەبچێت، واتە لایەنێكی ئەم رایە ئەوەیە هەرێم بە فیعلی دابەشی ئێران و توركیا بكرێت و سەرحەم داهات و خەرجیەكانی بەدەست ئەوان بێت و دواتر لەسەر ئەرزی واقیع ئەوە دەسەپێت و عیراق و هەرێمیش دەبن بە چەند پارچەیەكەوە، هەندێك ئەم راوبۆچونە بەخەیاڵ و ناواقیعی لەقەڵەم دەدەن، بەڵام ئەگەر میژوو و وەزع و واقیعی هەرێم بەباشی بخوێننەوە و لەگەڵ هاوكێشەكانی

ناوچەکە لێکبدرێتەوەدەکرێت بە ئەگەرێکی زیندوو بیبینن.
هەندێك باوەی وایە کە شەرشێکی سەرتاپایی هەرێمی کوردستان بێتەکایەوە و ئەم حاڵەتە راماڵێت و دەرئەنجامەکەی هەرچیەك بێت کە لەوانەیە قەوارەی هەرێم نەمێنێت و خەڵکی دیکە دەست بەسەر چارەنوسی یەکجاریماندا بگرن و ئەم ئەزموونە ببێتە خەونێکی رابردوو، بەوەش لە دەرەنجامدا عیراقێکی یەکگرتووی ناوەندیی دوور لە هەر دەسەاتێکی کارتۆنی هەرێم دروست دەبێت و دکتاتۆرێك دووبارە دێتەکایەوە و هەرێم هەکاری زەمینە خۆش کردن دەبێت بۆ ئەو پرسەیە و لەدواجاردا وڵاتانی دەوروبەریش یارمەتیدەری ئەو کارە دەبن.
بەڵام ئەگەرلە لای ئەم حزب و دەسەاتەی کوردستان یەك زەرە هەست بە بەرپرسیارێتی و وەفاداری بۆ خوێنی شەهیدان و دڵسۆزی بۆ کورد و کوردستاان مابێتەوە، یەك رێگەی لەبەردەمدا ماوە بۆ ئەوەی بیگرێتەبەر و هیچی تر، ئەویش:
لەدوای ئەوەی قەناعەتی یەکجاری بکات و دان بەوەدا بنێت کە چارەسەری ریشەیی لای ئەو نەماوە و ئەم حزبانە جێگەی ئەو ماتمانە نین بۆ ئەوەی بارەکە راست بکەنەوە و دەبێت سەرجەمیان کەنارگیر بن لە دەسەاتدا، لەدواجاردا ئەگەر تەنها بۆ مانەوەی خێشیان بێت بۆ ئەوەی رۆژێك نەیەت سەران و دەستێشوانیان لەسەر جادە لەسداره بدرێن، دەبێت فریای خۆیان بکەون و تەنها یەك بۆیاری لەبەردەمدا ماوە بیدات، ئەویش؛ لەکوردستان کۆمەیك خەڵکی زانا و رابردوو پاك و بەتوانا و خاوەن هەوڵست و کوردپەرست و دونیا دیدە ماون و دوورن لە دەسەاتەوە، کە دەکرێت وەزعەکە راگرن و نەهێلن ریسەکە بە تەواوەتی ببێتەوە بە خوری و هەموو قوربانیەکان بەفیڕۆ بدرێن.
دەبێت دەسەاتی بۆیاردان و جێبەجێ کردن بەوان ببەخشرێت ودەسەات و بۆیاری یەکلاکەروەی کۆتایی لای ئەوان بێت و کاری هەنوکەیی و دوور مەودا بەوان بسپێردریت و وەك لیژنەیەکی وەزعی نائاسایی کارا ئەوان سەرجەم وەزعەکە هەسەنگێنن و رێکیبخەنەوە، ئەمەش قوربانیدانی ئەم دەسەاتەی دەوێت. ئایا ئەم دەسەاتە لەبەر بەرژەوەندی خۆیشی بێت هەست بەو بەرپرسیارێتیە دەکات و خۆی لەژێر ئەم بارە قورسە دەردەکات، بۆ ئەوەی ئەم رەش و سپیە تیکەاوبووەی ئەمڕۆ لێك جیا بکرێتەوە.
ئەوەی زۆر دیارە کە زۆرینەی بەرپرسیارێتی ئەم وەزعە و هاتنە ئارای ئەم قەیرانە ئابووری و سیاسیە دەگەڕێتەوە بۆ حزبەکان و دەسەاتەکانی پێشووی ئەم کابینەیەی کوردستان و ئەگەر هەر بەرپرسیارێتیەك بکەوێتە ئەستۆی ئەم حکومەتە ئەوا وەکو حزب و سەرکردایەتی حزبی دەسەات دەکەوێتە ئەستۆیان و دەبێت ئەوبارە

هەڵگرن ئەگینا شکستهێنانی حکومەت و مایەپوچبوونی لە دەرئەنجامی ڕەفتار و هەنگاو و بڕیاری کابینەکانی پێشتر‌ەوە سەرچاوەی گرتووە وەکاری سەرەکی ئەم نەهامەتیانە سەربەخۆیی ئابووری و مامەڵەی منداڵانەی حکومەتەکانی پێشووەی کوردستان وئەو بڕند و ڕکەوتنە نەوتیە هەڵەمیەکانەی زەمانی ئاشتی هەورامی و نێچیرڤان بارزانی و بەرهەم صاڵحە، بەڵێ دیدگای چەوت و نابینایی حکومەتەکانی ئەو کاتانەیە. بێ داهاتوش ئەگەر بریاری ڕاست کردنەوە نەدات، حکومەتی تازەی ئێستاش لەوان باشتر نابێت. بۆیە دەکرێت سەرکی حکومەتی ئەمڕۆ بێ ئەوەی خۆی لە ژێر ئەو بارە قورس و بەرپرسیارێتیە چارەنوسسازە دەربکات و شکیست و هەڵەکانی حکومەتەکانی پێشووش نەخاتە سەر خۆی، وەك باسمان کرد دەکرێت لیژنەیەکی شارەزایانی بێ لایەنی کوردستان لە خەڵکی بەئەزمونی خاوەن پێشینەی پاك و زانا و دانا پێکبهێنیت و هەموو شتیك بە ئاشکرا باس بکرێت، چونکو دڵزینەوەی ڕگە چارە لەدوای خستنەڕووی ڕاستیەکان دەبێت. بەوەش متمانە لە نێوان خەڵك و دەسەڵات دروست دەبێت و خەڵك وەکو پیشەی هەمەیشەیان ئەرك و پەربرسیارێتی گەورە و قوربانیدان دەگرنە ئەستۆی خۆیان.

با لە دژی دەوڵەتی تورکیای بێنێ مێدان … ئەحمەد ڕەجەب

دەسەڵاتدارانی تورك لە سەرەتای دروستبوونی ئیمپراتۆریێتی عوسمانی پیشۆیان کوشتنی بە کەمڵی خەلکی سڤیل و بە دەسەڵات بووە لە گەڵ لەناوبردن و خاپورکردنی گوندو شارو داگیرکردنیان و، ئەو پیشە قیزەونە گوازرایەوە بە نەوەکانیان تا گەیشتە تاونباری دژ ڕەجەب تەیب ئەردۆگانی خوێنڕژو، نموونەی کردەوە نامرۆڤکانیان زۆرە، لەوانە قرکردنی ئەرمەنەکان و کوشتنی کوردان بە کەمە لە دەرسیم و سەرجەم شارەکانی باکوری کوردستان و قەسابخانەکەی گوندی ڕەبەسکی و کوشتارەکەی پاریس و تاوانەکەی گوندی کورتەك و زارگەلی و کەمپی مەخمور، شەنگال، ماوەت و سەفرە و ناوچەکانی تری کوردستان و، ئەم تاوانبارەو ڕژێمەکەی لە هەرشی بە سەر هەندێ ناوچەی کوردستان چەکی قەدەغەکراوی بەکارهێناوەو دەستی نێپاراستووە لە

بەردومانی خەڵکی سڤیلی گوندنشینەکان و قوتابخانەو نەخۆشخانەو سەرەرای وێرانی کردنی ماڵ و سوتاندنی باخ و لە ناوبردنی ئاژەڵ و وێرانکردنی دێهات و شارەکانی کوردستان.
لەمڕدا رووون و ئاشکرایە تورکیا خاوەنی 19 پێگەو بنکەی سەربازییە بە چەکی مۆدیرن و تێپ وتانك ولە هەندی شوێن سەکۆی نیشتنەوەی هەڵکۆپتەروگەرەپانی تایبەتی بۆ فڕۆکەی بەفڕۆکەوان و بنکەی تایبەتی سیخوری و مەڵگای دەزگای میتی سەرکوتکەرو، تورکیا لەناو خاکی کوردستان لە هەولێرو دهۆك سەربەست و ئازادانە بە شوۆ و گردەرو کەرەستەی تر ڕێگاوبان دروست ئەکات و بست بە بست بە بەرچاوی بەرپرسان بەرەو ئامانجە گاوەکانیان زەوی داگیر ئەکەن .
پیویستە هاوڵاتیانی کوردستان داوا لە حکومەت بکەن و بە یەك دەنگ بڵێن کوا داهاتی نەوتی کوردستان؟ چەند ساڵە نەوت بە هەرزان ئەدەن بە تورکیا؟ کوا داهاتەکەی و ئەچێتە گیرفانی کێ و لە کام بانق دانراوە ؟ ماوەی حەوت ساڵە حکومەتی ناوەند داوا ئەکات بڕی لەو نەوتە بدرێت بە کۆمپانیای سۆمۆ لە بەرامبەردا مووچەی مامۆستاو فەرمانبەرانی کوردستان بدەن و، بە هۆی گرێبەستی نهێنی لە گەڵ تورکیا سەرکایەتی هەرێم و حکومەت ئیفلیج بوونەو سەریان لێشێواوەو نازانن چی بکەن و، ئەوش ئەگەر نەکەن، واتە ئەگەر نەوت نەنێرن جارێکی تر خەڵکی کوردستان برسی ئەکەن و ناتوانن مووچەو مافەکانیان بپارێزن و، بۆ وەبیرهێنانەوە تورکیا بە پارەی نەوتی خۆمان کورد ئەکوژێت.
تورکیا وڵاتێکی داگیرکەرەو، پێویستە زیاتر ریسوا بکرێت و، لە میژەوە چاوی بەرپرسانی تورکیا لە سەر داگیرکردنی خاکی وڵاتانەو، لیرەدا باسی کێن ناکەین بەلکو لە داگیرکردنی خاکی کوردستان ئەکەین لە جرابلوس و عەفرین و سەری کانی لە ڕۆژئاوا (سوریا) و یەك لە سەر سێی خاکی باشوری کوردستان داگیر کراوەو ، بەوەش نەوەستاوە ئەیەوێت زیاتر پێشرەوی بەرەو قوڵایی بکات و هەلومەرجیشی بۆ ڕەخساوە.
تورکیا وڵاتێکی تیرۆریستەو دەست لە کوشتن هەناگرێت و بە بەرچاوی ئەمریکاو وڵاتانی ئەورۆپا بەناودیموکراتی و نەتەوە یەکگرتووەکان خەڵکی سڤیل لەناو ئەبات و، لەم دوایەدا لە شاخی مەتین ، ئەزمر، ماوت و سەفرەو زەرون بە فڕۆکەی بەفڕۆکەوان ژمارەیەك هاوڵاتی سڤیلی شەهید کردووەو، دونی بە 18 فڕۆکەی جەنگی لە شەنگال ، کامپی پەنابەرانی مەخمور، قەندیل، قەرەچوغ و ناوچەی برادۆستی بەردوومان کردو شەهیدو بریندارێ لێکەوتەوە.
حکومەتی عێراق بۆتوندی هێرشی فڕۆکانی تورکیای بۆ سەر شارو ناوچەکانی کوردستان ریسوا کرد بەڵام سەرکایەتی هێرم و حکومەتی

هەرەم وەك كەرو ەال بەدەنگن و نوزەیان لەوە نایەت و، ئەو دەستەوەردانەی تورکیا پەشەل کردنەکی ئاشکرای یاسا و رەسا نەودەوەتیەکانە و، بەیە پەویستە هەموو خەکی بە شەرەف و مرەڤدەستانی ئازادیخوازی دونیا ئەو دەستدرەژییە بە سەر خاکی هەرەمی کوردستان ریسواو شەرمەزار بکەن و، پەویستە حکومەتی هەرەمی کوردستان لە خەوەکەی بەداربەتەوەو سنورەك بە ئەو دەستدەژیانەی تورکیا دابنەت و چیتر ەەگەی پە نەدرەت بە ئارەزووی خەی لە ناو باشوری کوردستان تەراتەن بکا ت و، ئەگەر حکومەت ئەوە نەکات پەویستە دەست لەکاربکەشەتەوە.

بەردوومانکردنی ناوچە سنوریەکانی باشوری کوردستان لە لایەن فرەکە جەنگییەکان تورکیا لە ناو خاکی کوردستان بە رەزی و سوکایەتییە بە گەل و نیشتمان و، هەرلایەنەک ەەگە بەو بەردومانکردنە بدات ئەوە بەشك خیانەتەکی نەتەوەییە و جەی ریسواو شەرمەزارییە و، لە راستیدا بەردەوامی ئەو بەردوومانانە بە هەموو شەوەیەکانی کارەکی نارەوا و نامرەڤانەیە و ئاسایشی وەات و خەکی گوندەکانی خستوەتە مەترسییەوە بە جەرەک ناتوانن لە شوەن و زەدی باوباپیرانی خەیان بە ئارامی بژەن و، ئازادانە بەردەوام بن لە کاری رەژانەیان وەک: کشتوکاە و بەخەوکردنی ئاژەە و هەنگ و بایخدان بە پوش و باخ و رەزەکانیان.

با حکومەت بزانەت هیچ کوردەکی بە شەرەف یان هەر حزبەکی کوردستانی دژ بە دوژمنانی کوردو کوردستان میوان نین بەکو خاوەن ماەن و پەویستە واز لەو قەوانە سواوە بەنن.

15/6/2020

ەەگە مەدەن باوکی کچە لاقەکراوەکە(لوقمان ئیسماعیل)، لاقە بکرەتەوە!

(لوقمان ئیسماعیل) باوکی ئەو مندالە 8 سالانەی کە نزیک بە شەش مانگ لەمەوبەر لە ریگەی قوتابخانە، سە کەس دەیرفینن و پاش لەهەش بردنی بەحەب، دەستدریژی سیکسی دەکەنسەر. دواتر پاش نارِەزایەتی

دربرِینیَکی فراوان لە لایەن خەلکی ئازادیخوازی کوردستانەوە، جولانەوەیەکی فراوان دروست دەبیت بەمەبەستی دەستگیرکردن و دادگای کردنی تاوانباران !
کەئیمە لەو کاتانەدا کەمپینیَکی پشگیری و واژە کوردنەوەمان بەریخست و پاش پیشوازیەکی یەکجار فراوانی هەزاران ئینسان و واژەکردنی 300 کەس بە جیبەجی کردنی دواکاریەکانی ئەم کەمپینە، بەداخەوە هاوپیچ ڤایرەسی کەرونا کوردستانیشی گرتەوەو ئیتر هەنگاوی دووهەمی کارەکانمان بەکردەوە رِاگیران، بەتایبەت ئەمە لەکاتیکدابوو کە باوکی ئەو کیژەلە 8 سالە خەی بەهەی گوشارو هەرِشەی بەردەوامی کاربەدەستانی حیزبی و حکومی یەوە ناچار بە خەپاراستن و خەشاردانەوەو جیَگورِکیَ بوو بە ئەوەی کە بتوانیَت لە رِیَگەی یاسایەوە کارەکانی خەی دریَژە پی بدات. بەلام ئەم جارەش وەک هەموو جارەکانی تر یاساو رِیساکانی حکومەتی هەریم ئەو رِاستیەیان دووپاتکردەوە کە لەم هەریمەدا شتیَک بەناوی جیبەجیکردنی یاساو داوەری و داکوکیکردن لەماف و ئازادیەکان لە گەریدا نیە بەبی گوشارهیَنان بە دەسەلات و ناچارکردنیان بە ملدان بە خواستە بەرهەقەکانی دەیان و سەدان کەسی وەک کاک لوقمان ئیسماعیل!
بەیە لەم رِژانەدا بینیمان کە چەن لەم بارودەخە پرِ لە دلَرِاوکەو نیگەرانیە فراوانەی خەلکی کوردستاندا، لە نیَو جەرگەی هەرِشەکانی ڤایرەسی کەرەنادا، چەن دەسەلات هاوکیشەکە پیَچەوانە دەکاتەوەو لەباتی سزادانی تاوانبارانیَک کە پیَشتر بەدەستگیرکردنیان بەشیَک لە تاوانەکانیان پشتراست کراوەتەوە، بەلام لەم دەخەدا داسەپاوەی کوردستاندا دەیانەویت جیَگورِیَکیەک بە تاوانباراو تاوان لیکراو بکەن و لیَرەشەوە ئەو ئاراستەیە بەهیزبکەن کە لە رِیَگەی چاوترسان و زیاندانی کردن و هیرش و پەلاماردانەوە ئەو خەلکە ناچار بە ملدان بە هەرجەرە بیَحورمەتیەک بکەن و هیژمەنی سەرکوتکەرانەی خەیان بەتەواوی مانا داسەپینن!
بەیە چاوەرروانیەکە لە هەر ئینسانیکی ئازادیخوازو لە کەرو کەمەلیک و لە هەر دەنگیَکی نارازی ئەوەیە کە مل بەم سوکایەتی و دەست دریَژی کردنە بە سەر ژیان و حورمەتی کاک لوقمان ئیسماعل نەدەن و نەیەلَین لە رِیَگەی پاشەکردن بە داخوازیەکانی ئەم ئینسانەوە ئەوەندەیتر دەخی سەرکوتگەرانەوە ستەمگەرانە بەسەر خەلکی کوردستاندا داسەپینن!
بەریَزان ئیَمە سیَ مانگیَک لەمەوبەر هەنگاویکی گرنگ و پربایەخماننا بە بەدادگای کیشانی تاوانباران و دواتر ئەو دەخە کارەکانی ئیَمەی راگرت. ئیستە کە لەباتی سزادانی تاوانباران،

تاوان لیکراویان دەستگیرکردنو ڕووبڕووی بارودۆخیکی مەترسیداریان کردوەتەو بەدوری مەزانن کە لە ڕۆژانی داهاتوو گویبیستی چەندین سیناریۆی سازکراوبین بۆ سزادانی باوکی ئەو کچە لاقەکراوەی کە کاربەدەستانی حیزبی و حکومی، حکومەتی هەریم بەرپرسین نەک تەنیا لە تەندروستی و ئازادکردنی کاک لوقمان یسماعیل، بەڵکو دەبێ دەستبەجی تاوانبارانی ئەم ڕووداوە بەتووندترین شێوە بە سزای خۆیان بگەیەنن!
لەمبارەوە لێرەدا ئێمە جارێکی تر وەک دریژپێدان بە هەنگاوی یەکەم (پیتشن)ی ئەو کەمپەینە (حکومەتی هەریم بەرپرسیارە لەهەر جۆرە دەستدریژیەکی جنسی بە سەر منداڵان و تاوانباران دەبیت بەتووندترین شێوە سزابدرین!) بڵاودەکەینەوە هیوادارین هەر ئینسانیک کە ئەم تاوان و دەست دریژیەی پی قبول نیە واژەی بکات، چونکە ڕێژەی چوونە سەرەوەی واژەکرانی ئەم کەمپەینە بۆ ئەو کارانەی کە لە هەندەران دژ بە حیزبی دەسەلاتدارو حکومەتی هەریم لەدەستوورکارماندایە دەتوانن یەکجار گەورە گرنگبن، بۆیە هیوادارین بەنیشاندانی هەڵوێستان کاریگەریتان لەسەر ئەم کەمپەینە هەبیت!
هەروەها بە دڵنیایەوە لە ڕۆژانی داهاتوودا هەموو لایەک لە هەنگاوەی دووهەمی ئەم کەمپینە ئاگادار دەکەینەوە!

تیبنی / ئەمەی لەبەردەستاندایە لینکی ئەو کەمپەینەیە بۆهیوای پشگیری و هاوکاری کردنتان!
http://ehamalat.com/Ar/sign_petitions.aspx?pid=1090

ریبوار عارف

هاوئاهەنگی کەمپەینی (حکومەتی هەریم بەرپرسیارە لەهەر جۆرە دەستدریژیەکی جنسی بە سەر منداڵان و تاوانباران دەبیت بەتووندترین شێوە سزابدرین!)

هەندە جار ... شیعری / نەوزاد

بەندی

هەندە جار
لە پەا (دووریی)
سەفەر ئەکا ..
ئەی : بە کوە ؟
ئە : هەشتاکە نازانم ..
دەرگا لە کەس نەکەیتەوە ..!
هەمان کات ،
لە پە (ئارامیی)
تەلە ئەکات ..
ئە من وا لە بەردەرگام ،
بەچی وەام نادەیتەوە ؟
ئەوارەیەک ،
ئەیتەوە ،
دەت ئە هەتاکو کەی ..
تە لەو دەرگا کەنە ئەدەی ؟
ئەم ەیەت لەبەرچاو نەکەوت ؟
ئەزانی چەند دەرگا هەیە ..
چاوەی دەقولبابەکن ..؟
ئەم : نەخەر ..
خە ئەزانم پەنجەکانم
تا ئەو دنیایش ،
چاوەوانی شەرابەکن ..
بەام نابە …
ئەبە هەتا ماوم وابە ..
ئەم دە ژیانە سواوە ،
هەموو ەژە بەمەوە ..
بە جەر
چاویشم داخەم ،
هەشتا ئەتوانم بەمەوە ..

(ئەم شیعرەم ، شاعیری خەشەویست و دوور وەات سابیر سدیق ،دووباره هەیدایەوە ، منیش پەم خەش بوو دووباره بەاوی کەمەوە)

نەوزاد بەندی
١٨ی نیسانی٢٠١٧